

Kuyst van Wijk en Kuyst uten Broeke (Van Giessen)

door
B. de Keijzer

Inleiding

Het samenstellen van de genealogie van de familie Van Giessen vloeit voort uit het feit dat er een familieverwantschap is met de geslachten Van der Merwede en Both van der Eem. Om de verwantschap goed in beeld te kunnen brengen was het nodig om meer te weten te komen over de familie Van Giessen. Dat bleek geen gemakkelijke opgave te zijn omdat in het Land van Altena en Heusden het *volledig* vernoemen met naam en toenaam naar voorouders beduidend meer voorkomt dan in andere delen van het graafschap Holland en Zeeland.

Bij mijn weten is er over het nageslacht van Boudijn Kuyst, vermeld 1270, en in het bijzonder de daarvan afstammende familie Van Giessen geen genealogie gepubliceerd. Wel zijn er over het geslacht Kuysten losse gegevens gepubliceerd.¹ Verder is van belang de studie van Peter Hoppenbrouwer over het Land van Heusden in de late middeleeuwen.² In de bijlagen (deel 2) worden veel Kuystens genoemd. Niet onvermeld mag gelaten worden de door Van Beurden uitgegeven bronnenpublicatie van de missaal van de kerk van Wijk bij Heusden.³ Vanwege mijn beperkte doelstelling streef ik geen volledigheid na. Er valt voor andere onderzoekers nog het nodige te doen. De persoonsnamen zijn waar mogelijk genormaliseerd.

Emmen, 2025 (16 september).⁴

Oudste generaties

Bij het verzamelen van de gegevens voor het samenstellen van de genealogie Van Giessen bleek al spoedig dat – zoals hierboven al is opgemerkt – de vernoemingsgewoonte voor wat betreft het volledig vernoemen met naam en toenaam (of bijnaam) zelfs zover is doorgevoerd dat in één gezin, met name die van Peter van Giessen (zie: deel II, III-c), de vijf zoons een andere toenaam (of bijnaam) hebben gekregen.

Op zich valt dat te overzien als in één akte alle kinderen met die verschillende toenames worden opgesomd. Indien een dergelijke akte ontbreekt wordt het een lastige aangelegenheid. Daarbij komt dat er aan het eind van de 13e eeuw en in het begin van de 14e eeuw weinig gegevens voorhanden zijn.

¹ C.A. Kuysten, Het geslacht Kuysten omstreeks 1400, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 19 (1964).

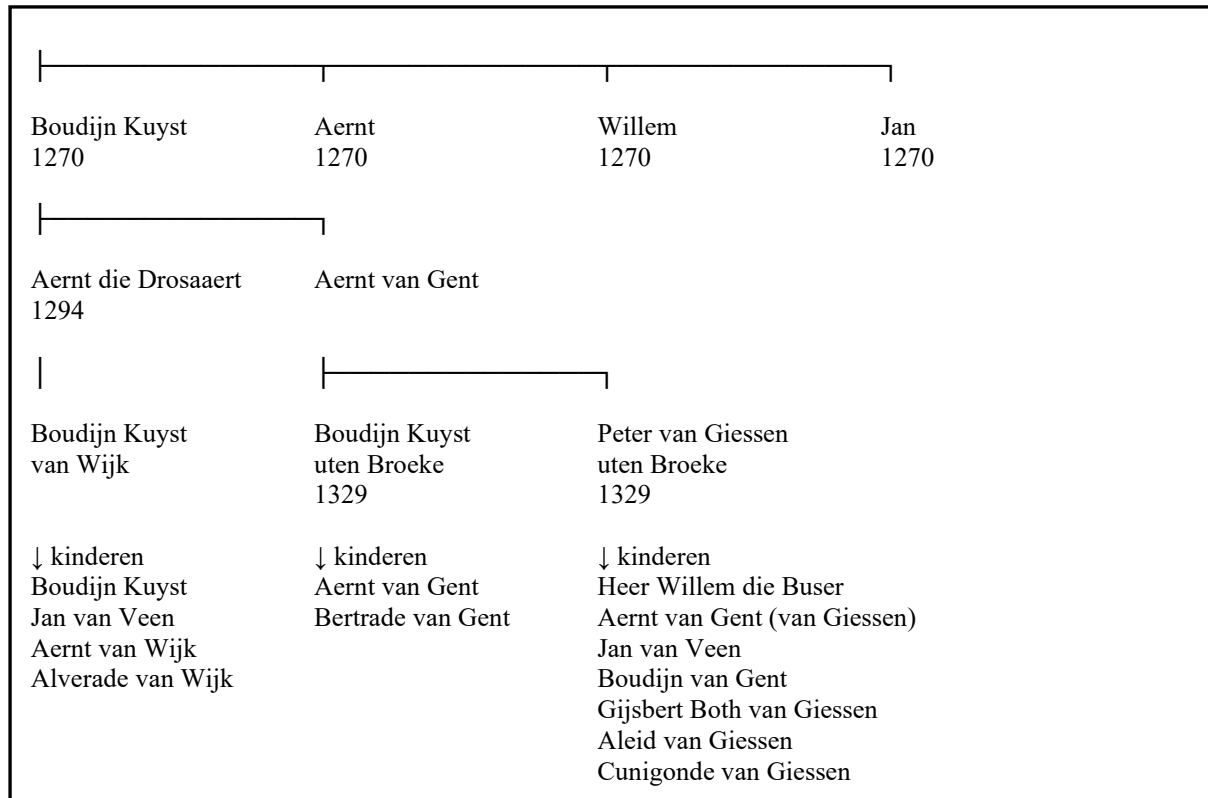
² Peter Hoppenbrouwers, *Een middeleeuwse samenleving. Het land van Heusden, ca. 1360-ca. 1515* (Groningen, 1992). Twee delen.

³ A.F. van Beurden/F. Beelaerts van Blokland, Het missale van de kerk te Wijk bij Heusden. Enige charters betreffende Almkerk. En een bijdrage tot de geschiedenis van het geslacht Spiering (Roermond, 1906).

⁴ Deze versie is afgesloten 24-4-2026, nadat enige nieuwe gegevens zijn verwerkt. Eerder zijn verbeteringen aangebracht, die ontvangen zijn van de heer P. Noomen (e-mail 28-9-2025).

Eventuele aanvullingen en verbeteringen op deze publicatie s.v.p. richten aan de webmaster van HoGenDa:
webmaster@onsvoorgeslacht.nl

Uiteindelijk bleek dat de nazaten van Boudijn Kuyst, vermeld 1270, zich hebben gesplitst in twee takken waarbij de samengestelde naam ‘Boudijn Kuyst’ een leidraad is geweest bij het opstellen van de genealogie. In deel I wordt de tak ‘Kuyst van Wijk’ en in deel II de tak ‘Kuyst uten Broeke’ behandeld. De oudste generaties kunnen voor zover de stand van zaken nu is als volgt in beeld worden gebracht (geneagram 1).

Geneagram 1. Genealogie van de oudste generaties.

Heraldiek

Door Booth is bij de gegevens over Heer Willem die Buser, kanunnik Ten Dom, een wapentje ‘in een blauw veld een wiel van zilver’ getekend.⁵ Ditzelfde wapen wordt eveneens genoemd in de collectie Muchart.⁶ Er is een variant hierop waarbij het wiel van goud is. Dit wapen zou gevoerd zijn door het geslacht Van Gent.⁷ Een geheel ander wapen Van Gent is: ‘doorsneden: 1. in zilver een rode barensteel, en 2. effen zwart’.⁸ Een bijna gelijklopend wapen wordt ook toegeschreven aan voornoemde Heer Willem die Buser, namelijk: ‘doorsneden, zwart met een zilveren schildhoofd beladen met twee rode wielen’ (afb. 1).⁹

⁵ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 171, blz. 610.

⁶ CBG, Collectie Muchart, kaart 79^L, met verwijzing naar (1) MS Wapenboek in bezit van de Heer van Rijckevorsel te Den Haag (1918), en (2) MS Wapenboek van P van den Schelling anno 1690.

⁷ De Navorscher jrg. 24 (1874), blz. 223-224; Taxandria jrg. 5, blz. 46.

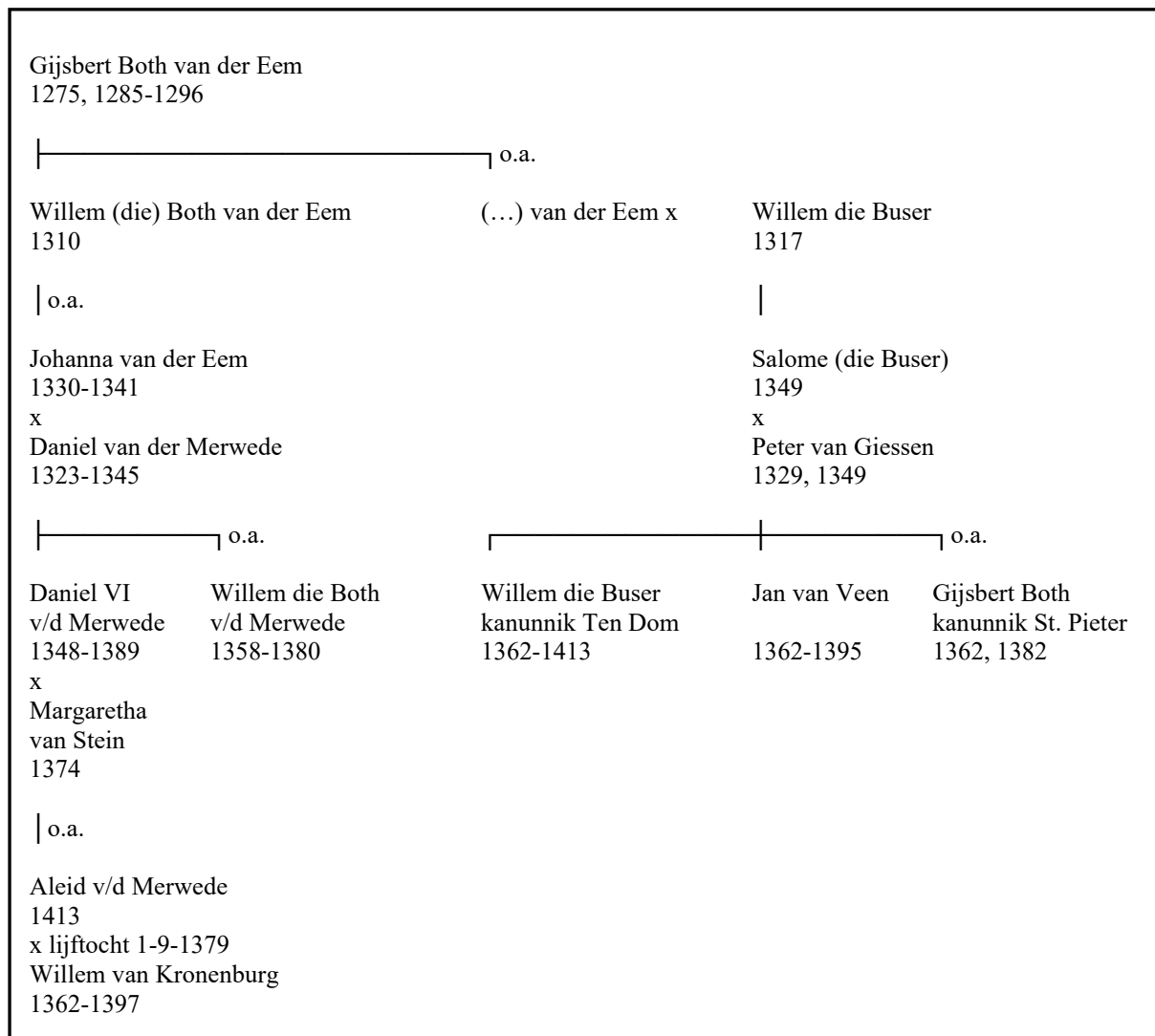
⁸ CBG, Collectie Muchart, kaart 80^F, met verwijzing naar een wapencollectie in een kleine portefeuille in de Gemeentebibliotheek te Rotterdam.

⁹ HUA, Van Buchel, Monumenta, blz. 54 (fol. 29v); CBG, Collectie Muchart, kaart 21°; Betreft een familie in de Provincie Utrecht met verwijzing naar Armorial Général.

Het wiel (rad) is in het land Van Altena en Heusden is een veelvoorkomend wapenfiguur, zoals in de Tielerwaard het zogenaamde De Cock-wapen (drie palen van vair op rood met een gouden schildhoofd al dan niet beladen met een brisure) sterk vertegenwoordigd is. In de Meierrij komt het molenijzer als wapenfiguur frequent voor. In het Land van Arkel overheerst de twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken. Het zijn dus min of meer streekgebonden wapens. De oudste afbeelding van het wiel als wapenfiguur is te vinden op het ridderzegel van Jan van Heusden, in 1260.¹⁵

Bij het vervaardigen van de wapens in kleur ben ik er van uitgegaan zonder zekerheid te kunnen bieden dat de familie Van Giessen een zilver wiel in een blauw veld voert, en de staande blokjes en de barensteel in het wapen van Heer Willem die Buser aangehouden in zilver. Voor wat betreft de schildhoek en de leeuwenkop heb ik die respectievelijk in zilver en zwart uitgevoerd (geneagram 2). Wellicht is het wapenfiguur (leeuwenkop) in de schildhoek het wapen is van zijn moeder.

Familieverwantschap

Geneagram 3. Familieverwantschap Van der Merwede en Van Giessen.

¹⁵ CSN no. 929.

De familieverbandschap tussen het geslacht Both van der Eem en Van Giessen is vastgelegd in 1380 wanneer Willem die Bot van der Merwede Jan van Veen zijn neef noemt (geneagram 2). In het testament van 1413 noemt Willem die Buser, kanunnik Te Dom, vrouwe Aleid van der Merwede, weduwe van Willem van Kronenburg, ridder, zijn verwante (geneagram 3). De conclusie is dat Gijsbert Both (van der Giessen) vernoemd is naar zijn overgrootvader.

Genealogie

I. *Boudijn Kuyst*, ziet als leenman van de heer Van Heusden samen met zijn broers af van wraakneming 1270.¹⁶

Op 30 oktober 1270 legt Wenemar, abt van Berne, vast dat 32 heren, verwanten en leenmannen, w.o. Boudewijn Kuyst, Aernt, Willem en Jan, zijn broers, ten overstaan van hem op verzoek van Dirk van Heusden verklaard hebben af te zien van wraakneming op de burgers van Keulen voor het doden van Jan van Heusden en de gevangenneming van Dirk van Heusden tijdens de door dezen, hun verwanten, ondernomen aanslag op de stad.¹⁷

Kinderen:

1. *Aernt die Drossaert*, volgt II-a.
2. *Aernt van Gent*, volgt II-b.

DEEL I – KUYST VAN WIJK

II-a. *Aernt die Drossaert*, vermeld 1294, memorie 15 mei.¹⁸

Ricout van Heeswijk, ridder, laat op 17 september 1294 de beslechting van zijn geschillen met de heer Van Heusden over aan Jan van Heesbeen, Arnold Drossaet en Godevaart Boveri.¹⁹

In het oudste cijnsregister van de Abdij Berne over het jaar 1376 komt de volgende post voor: 'In Wijk betaalde Aernt van Wijk 20 'solidos' namens Aernt die Drossaert, zijn vader (= grootvader), voor twee akkers land met een halve kamp, in 'Veret', gelegen naast de kerk van Wijk, die Spiering van Aalburg gewoonlijk betaalde. Thans betaalt Aernt van Wijk, zoon van Boudijn Kuyst'.²⁰

Kind:

1. *Boudijn Kuyst*, volgt III-a.

III-a. *Boudijn Kuyst*, verm. heer van Wijk, ridder, tr. (*Alverade*) (...).²¹

Uit dit huwelijk:

¹⁶ B. de Keijzer, *De Keulse oervede oorkonden, 1270-1271* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

¹⁷ OHZ III no. 1535, d.d. 30-10-1270 (zie: bijlage I).

¹⁸ Van der Velden, *Necrologium*, blz. 46.

¹⁹ OBNB I-2 no. 511, d.d. 17-9-1294.

²⁰ Van der Velden, *Cijnsregister Berne 1376*, no. 342, blz. 81: 'In Wije. Item Arnoldus de Wije 20 solidos ex parte Arnoldi 'sDrossaten patris sui de duobus jugeribus terre cum dimidio sitis in campo die Veret juxta ecclesium de Wije, quos Spirignus de Aelborgh solvere consuevit. Solvit nunc Arnoldus de Wije filius Baldewini Kuyst. Unde habemus instrumentim'.

²¹ Haar naam is ontleend aan de vernoeming van een dochter en twee kleindochters.

1. *Boudijn Kuyst van Wijk, heer Boudijnsz.*, heer van Wijk (1376) en Nieuwkuik (1383), ridder (1399), beleend het ambacht Wijk 1391, 1399, met een halve tiende, gelegen in Wijk, (ongedateerd),²² vermeld 1376-1410, overl. tussen 18 april 1410 en 1412, memorie oktober.²³

In het oudste cijnsregister van de abdij Berne uit 1376 komt de volgende post voor: ‘Ghenderen. Item. Johannes dictus Kuyst de Ghenderen 40 solidos ex parte Baldewini Kuyst de Wije. Unde habemus litteram et instrumentum’.²⁴

In 1381 (= 6 juli 1381)²⁵ belooft Jonkheer Jan van Cuyk, heer van Vorsel en van Nieuwkuik, zoon van wijlen heer Hendrik van Cuyk, ridder, 200 oude schilden (te betalen) aan ‘Boudewijn Kuyst van Wijk’.²⁶ Op 12 mei 1383 draagt Jan van Cuyk, heer van Hoogstraten, ‘t ghericht ende die heerlijkheyt van Niewekuyc over aan onsen getrouwen man Boudijn Kuyst van Wyc’.²⁷ Op 29 augustus 1388 worden onder de vier vierendelen van Gerrit Colen genoemd: ‘Jan Kuust Aernt Jansz., Boudijn Kuust Heer Boudijn Kuustzn., en Claes Spierinck van Aelborch’.²⁸

Hertog Aelbrecht geeft in 1391 Heer Boudiin Kuyst het dagelijks gerecht van Wijk in den lande van Heusden.²⁹ Hierna volgt een notitie uit 1399, waaruit het volgende blijkt: ‘Want ons aangebrocht was dat Heer Boudin Kuyst, ridder, jegens ons verbeurt zoude hebben dat dagehelx gerichte van Wijck, enz.’.³⁰ Dit hangt samen met de moord op Aleid van Poelgeest, waarna hertog Albrecht zijn leenman Boudijn Kuyst uit de heerlijkheid Wijk had ontzet. Hij wist zich van kennelijk van alle blaam te zuiveren.³¹ In 1403 wordt hij er opnieuw mee beleend, en wel als volgt: ‘Boudijn Kuyst bij gifte en sententie van de Majesteit met die Ambachtsheerlicheijt van den Dorpe van Wijck met alsulcke Hofdiensten, bruecken, fourfaycken, ende vervallen tot Lyff ende Leede toe, als daer toebehoren, ende mit sulcker schaer Weijden op Wyckersant’.³²

In een *ongedateerde* leenakte in ieder geval voor 27 juni 1405 worden in een belending van de tienden van 17 morgen in de Hoeven, gelegen in Wijk, genoemd heer Boudijn Kuyst en Aernt van Wijk, zijn broer.³³

Boudijn Kuyst van Wijk was op 18 april 1410 nog steeds in het bezit van de heerlijkheid Nieuwkuik, gelegen binnen het land van Heusden.³⁴

²² Kort, Leenkamer Hagestein (1995), blz. 46 (leen 18A).

²³ Van Beurden, Missaal, blz. 44: ‘Anniversarium Baldewini Kuyst’. De toewijzing is niet zeker. Evengoed kan het zijn gelijknamige zoon betreffen.

²⁴ Van der Velden, Cijnsregister Berne 1376, no. 125, blz. 56.

²⁵ De Nederlandsche Leeuw jrg. 39 (1921), kolom 291.

²⁶ F. Beelaerts van Blokland, Edellieden vermeld in de oude protocollen der ’s-Hertogenbossche Schepenbank, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 31 (1913), kolom 230.

²⁷ Taxandria jrg. 7 (1900), blz. 277 e.v.

²⁸ Van Mieris III, blz. 501, d.d. 29-8-1388; De Nederlandsche Leeuw jrg. (1941), kolom 231-232.

²⁹ Ons Voorgeslacht, jrg. 19 (1964), blz. 2. Met verwijzing naar: Leenkamer 396, fol. 278, d.d. 1391.

³⁰ A.J.L. van Bokhoven, Leenmannen in het Land van Heusden, in: *De Brabantse Leeuw* jrg. 10 (1961), blz. 85. Met verwijzing naar H.L.K. inv.nr. 52, fol. 375v.

³¹ Ons Voorgeslacht, jrg. 19 (1964), blz. 2. Met verwijzing naar: Leenkamer 397, fol. 277, d.d. 1399.

³² A.J.L. van Bokhoven, Leenmannen in het Land van Heusden, in: *De Brabantse Leeuw* jrg. 10 (1961), blz. 85. Met verwijzing naar ‘repertorium genummerd 243’; Van Beurden, Missaal, blz. 10.

³³ Kort, Leenkamer Hagestein (1995), blz. 45 (leen 16).

³⁴ Oorkonde d.d. 18-4-1410 (zie: bijlage IX).

Mogelijk is hij dezelfde die jaarlijks op 11 november een erfcijns heeft toegekend aan de pastoor van Wijk.³⁵

Kinderen:

1. *Boudijn Kuyst*, heer van Wijk (1412), beleend na overdracht met een halve tiende, gelegen in Wijk, 8 augustus 1409 en draagt direct over,³⁶ en na overdracht met 13 en 5 hond land, gelegen in Wijkerbroek, 8 augustus 1409,³⁷ alsmede na dode van zijn vader met de heerlijkheid Wijk 1412, tr. (lijftocht 8 augustus 1409) *Christina (...)*, vermeld 1409.

Graaf Willem V van Holland beleent in 1412 Boudijn Kuyst bij dode van Heer Boudijn Kuyst, zijn vader, met dat dorp en de gerecht van Wijk met toebehoren.³⁸

2. *Alverade Kuyst*, beleend bij dode van haar broer Boudijn Kuyst, met 13 en 5 hond land, gelegen in Wijkerbroek, (ongedateerd).³⁹

2. *Heer Jan van Veen*, pastoor van Koudekerk (1361), krijgt lijftocht op een halve tiende, gelegen in Wijk (ongedateerd).⁴⁰

Op 13 juni 1361 hebben heer Johannes van Veen, pastoor van Koudekerke, en Aernt van Wijk, beide zoons van wijlen Boudijn Kuyst, verklaard dat hun vader vroeger bij testament vermaakt heeft aan het klooster van Berne tot 'pitantie' een cijns van 2 pond met overdracht van de daarbij behorende Heusdense schepenbrieven, namelijk van 12 juni 1328,⁴¹ 15 augustus 1329,⁴² en 9 november 1345.⁴³ Voorts verklaren de broers dat destijds hun grootvader 'Arnoldus, dictus die drossaet' bij testament aan het convent van Berne tot 'pitantie' vermaakt heeft een cijns van 2 pond uit 14 stukken land in de parochie van Wijk 'in loco dictus vp die Verufden retro dominus quondam Baldewini Kuyst, predicti'.⁴⁴

3. *Aernt van Wijk Boudijn Kuystz.*, volgt IV-a.

4. *Alverade (van Wijk)*, vermeld 1376.

³⁵ Van Beurden, Missaal, blz. 51: 'Item 1 lib. van den X liber, die Boydewyn Kuyst besette op Sente Mertijnsdach'.

³⁶ Kort, Leenkamer Hagestein (1995), blz. 46 (leen 18A).

³⁷ Kort, Leenkamer Hagestein (1995), blz. 47 (leen 19).

³⁸ Ons Voorgeslacht, jrg. 19 (1964), blz. 2. Met verwijzing naar: Leenkamer 396, fol. 280, d.d. 1412; A.J.L. van Bokhoven, Leenmannen in het Land van Heusden, in: *De Brabantse Leeuw* jrg. 10 (1961), blz. 85. Met verwijzing naar 'repertorium genummerd 243' en het jaartal 1413 i.p.v. 1412!

³⁹ Kort, Leenkamer Hagestein (1995), blz. 47 (leen 19).

⁴⁰ Kort, Leenkamer Hagestein (1995), blz. 47 (leen 18B).

⁴¹ 'Wij Didderic Claus zoen ende Willem die Pender tughen onder onse zeghel dat Wouter die Clerc van Wije, Wouter, sijn zoen, ende Ermgaert, sijn dochter, mit haren gecoren momboer etc. In orconde desen brieve ghegheven int jaer ons heren dusent driehndert ende acht ende twintich vp sente adolfs dach'.

⁴² 'Item wi Claus Maes zoen ende Jordaen doe Sind, scepen in Hoesden, tughe onder onse zeghel dat Jan Offraens zoen vodroech Ghisebrecht, sinen broeder, etc. In orconde desen brieve ghegheven int jaer ons heren dusent driehndert ende neghen ende twintich vp onser Vrouwen dach tehald oeghste'.

⁴³ 'Item wi Pouwels die Sind ende Hughe Geraerts zoen scene in Hoesden tughen onder onze zeghel dat Ghisebrecht Offraens zoen vpdroech Boudewijn Kuyst etc. Ghegheven int jaer ons heren dusent driehndert ende vier ende veertich swoensdaghes voer Sente Mertens dach in den Winter'.

⁴⁴ Van Bavel, Oorkonden-I, regest 294, d.d. 13-6-1361.

Op een los blad in het cijnsregister van Berne 1376 komt de volgende post voor: ‘Item Johanni Zegher de Wijk 3 libras 15 solidos bene monete ad opus Alverade sororis Baldewini Kuyst Antique’.⁴⁵

IV-a. *Aernt van Wijk Boudijn Kuystz.*, genoemd in het oudste cijnsregister van de Abdij Berne 1376,⁴⁶ beleend met een halve tiende, gelegen in Wijk, (ongedateerd),⁴⁷ en met een stenen huis met 5 morgen land, waarop het huis staat, gelegen naast de Bergstraat in Wijk, 2 mei 1384,⁴⁸ vermeld 1361-1384, overl. voor 1391, tr. *Agnes (...)*, overl. voor 30 juli 1393.

Kinderen:

1. *Aernt van Wijk*, beleend met een halve tiende, gelegen in Wijk, (ongedateerd),⁴⁹ en na dode van zijn vader met een stenen huis met 5 morgen land, waarop het huis staat, gelegen naast de Bergstraat in Wijk, 2 juni 1394, beleend 13 februari 1405,⁵⁰ tr. *Scolastica (...)*, vermeld 1396.

Hertog Albrecht beleent in 1391 ‘Arent Arentsz. van Wiick Bouden Cuystsoonssoon’ met de goederen, die hem aanbestorven zijn van zijn vader, namelijk: (1) 6 morgen, gelegen tot Uitwijk, (2) 9 morgen, gelegen tot Genderen, en 14 hond land, gelegen in de ban van Wijk op de Merwede.⁵¹

De richter en heemraden in Babyloñiënbroek oorkonden op 4 februari 1396 dat Boudijn van Gent Petersz. van Giessen, en jonkvrouw Scolastica, echtgenote van Aert van Wijk, overdragen aan Jan van Gent ten behoeve van de deken en het kapittel van Ten Dom te Utrecht een viertel van een hoeve land, genaamd ‘die Bugghelems hoeve’, zijnde 5 morgen 1 hond land, en beloven het land te vrijwaren.⁵²

Op 13 februari 1399 draagt Aernt van Wijk Aernt van Wijk Boudijn Kuystz. de erfenis van zijn ouders, gelegen in Veen, over aan Hillin van Aalst, behoudens drie lenen aldaar.⁵³ Deze overdracht betreft dus niet het huis in Wijk.

Kind:

1. *Aernt van Wijk*, beleend met een halve tiende, gelegen in Wijk, 13 juli 1423,⁵⁴ tr. (lijftocht resp. 13 juli 1423 en 4 februari 1435)⁵⁵ *Margaretha van Bokhoven*, dr. van Nicolaas van Bokhoven.
2. *Heilwig van Wijk*, overl. voor 30 juli 1393, tr. *Jan Oge van Aalburg Jan Spieringsz.*, vermeld 1393.

⁴⁵ Van der Velden, Cijnsregister Berne 1376, blz. 147.

⁴⁶ Van der Velden, Cijnsregister Berne 1376, no. 342, blz. 81.

⁴⁷ Kort, Leenkamer Hagestein (1995), blz. 46 (leen 18A).

⁴⁸ Kort, Leenkamer Heusden (1997), blz. 450 (leen 144).

⁴⁹ Kort, Leenkamer Hagestein (1995), blz. 46 (leen 18A).

⁵⁰ Kort, Leenkamer Heusden (1997), blz. 450 (leen 144). Belening moest plaatsvinden binnen één jaar en één dag, en kan dus afwijken van de datum van overlijden van de vader.

⁵¹ Ons Voorgeslacht, jrg. 19 (1964), blz. 3. Met verwijzing naar: Leenkamer 396, fol. 273, d.d. 1391.

⁵² Korteweg, Rechtsbronnen no. 213, d.d. 4-2-1395; HUA, Archief Domkapittel inv.nr. 2010-2, d.d. 4-2-1396.

⁵³ Kort, Leenkamer Heusden (1997), blz. 450 (leen 144).

⁵⁴ Kort, Leenkamer Hagestein (1995), blz. 46 (leen 18A).

⁵⁵ Kort, Leenkamer Heusden (1997), blz. 450 (leen 144).

3. *Dirk(je) van Wijk*, vermeld 1393, tr. *Willem van der Dussen Florisz.*,⁵⁶ doet afstand van de erfenis van zijn schoonouders, mede namens de reeds overleden Heilwig van Wijk, ten behoeve van Aernt van Wijk, 30 juli 1393,⁵⁷ 1395-1416, zn. van Floris van der Dussen en (Catharina van der Weyden).
4. *Alverade van Wijk*, tr. *Gillis Back Jan Backsz. van Tilburg*, doet afstand van de erfenis van zijn schoonouders, ten behoeve van Aernt van Wijk, 21 juni 1394. Hun kinderen Jan, Boudijn, Aernt en Agnes, zullen mettertijd de afstand bevestigen.⁵⁸
5. *Kunigonda van Wijk*, vermeld 1397, tr. *Gijsbert (van Oosterhout)*,⁵⁹ doet afstand van de erfenis van zijn schoonouders, ten behoeve van Aernt van Wijk, 27 december 1397,⁶⁰ bastaard van Willem van Oosterhout bij Kerstijne Willem Woutersdr.
6. *Aleid van Wijk*, vermeld 1398, tr. *Arnoud van Heeswijk*, doet afstand van de erfenis van zijn schoonouders, ten behoeve van Aernt van Wijk, 28 januari 1398.⁶¹

Bastaard:

7. *Dirk Kuyst*, vermeld 1392.

Hertog Albrecht beleend in 1392 ‘Dirck Cuyst, bastaerdsoen van Arent van Wijk Boudijn Cuystsoen’ met een halve morgen land, gelegen in den ban van Wijk.⁶²

DEEL II – KUYST UTEN BROEKE

II-b. *Aernt van Gent*.⁶³

Kinderen:

1. *Boudewijn Kuyst* (‘*uyten Broeck*’), volgt III-b.
2. *Peter van Giessen* (‘*uyten Broeck*’), volgt III-c.

III-b. *Boudewijn Kuyst* (‘*uyten Broeck*’), vermeld 1329, overl. voor 1350/59, tr. *Yda (...)*, vermeld in een belending 9 mei 1362,⁶⁴ overl. na 14 november 1366.

Jan van den Zijl, ridder, baljuw van Zuidholland, oorkondt op 7 februari 1328 dat Boudijn Kuyst en Pieter van Giessen, zijn broer, hem betaald heeft vanwege een boete, die door ‘die groote heemraet’ is opgelegd op ieders eigendom, gelegen in het Land van Heusden, vanwege een sluis in de Maasdam.⁶⁵

Uit dit huwelijk:

⁵⁶ B. de Keijzer, Stamreeks van het adellijke geslacht Van der Dussen, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 69 (2014), blz. 344.

⁵⁷ Kort, Leenkamer Heusden (1997), blz. 450 (leen 144).

⁵⁸ Kort, Leenkamer Heusden (1997), blz. 450 (leen 144).

⁵⁹ A.W.E. Dek, Het nageslacht van Philips van Duivenvoorde, eerste heer van Polanen, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 38 (1983), blz. 114-116.

⁶⁰ Kort, Leenkamer Heusden (1997), blz. 450 (leen 144).

⁶¹ Kort, Leenkamer Heusden (1997), blz. 450 (leen 144).

⁶² *Ons Voorgeslacht*, jrg. 19 (1964), blz. 3. Met verwijzing naar: Leenkamer 397, fol. 273, d.d. 1392.

⁶³ Zijn naam is ontleend aan de vernoeming van twee kleinzoons.

⁶⁴ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 17, fol. 17v, d.d. 6-6-1366 (1366, Saterdaechs na Sint Bonifacedach).

⁶⁵ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 6, fol. 25, d.d. 7-2-1329 (1328, dinsdag na Onser Vrouwedach Lichtmisse). Toepassing paasstijl.

1. *Aernt van Gent Boudijn Kuyst uit de Broeke.*, volgt IV-b.
2. *Bertrade (van Gent)*, vermeld 1366, tr. *Jan Segersz. van Oudheusden*, vermeld 1366.

IV-b. *Aernt van Gent Boudijn Kuystz.*, beleend na dode van zijn vader met 2 morgen land, gelegen in Babyloniënbroek, 1350/59,⁶⁶ en met 2 morgen land, gelegen in Babyloniënbroek, strekkende van de straat tot de banwetering, 4 februari 1367,⁶⁷ vermeld 1350/59, 1366-1391, overl. voor 19 maart 1392.

Op 14 november 1366 heeft Jan Segersz. van Oudheusden afstand gedaan van 2 morgen land, gelegen in de ban van Babyloniënbroek, ten behoeve van Aernt van Gent, zoon van Boudijn Kuyst uit de Broeke, zoals zijn vrouw Bartrade aanbestorven was van haar vader Boudijn Kuyst en nog zou mogen aanbestorven van Yda, haar moeder.⁶⁸

Schepenen van Heusden oorkonden op 25 september 1387 dat Aernt van Gent, zoon van Boudijn Kuyst uit de Broeke, heeft opgedragen aan zijn zoon Boudijn Kuyst een stuk land aldaar, gelegen achter zijn huis, tussen de straat en de banwetering.⁶⁹

Kinderen:

1. *Boudijn Kuyst Aerntsz. van Gent (Boudijn Kuyst uten Broeke)*, ridder (1416), beleend (na dode van zijn vader) met 2 morgen land, gelegen in Babyloniënbroek, strekkende van de straat tot de banwetering, 19 maart 1392, draagt over 3 mei 1416,⁷⁰ vermeld 1392-1416.

Op 29 mei 1410 doet Aernt van Gent Herman Spiegelsz. afstand ten behoeve van zijn oom Willem van Gent van 11 hond land in de ban van Babyloniënbroek, op de hoeve, waar Boudijn Kuyst woont, op de Westernen Walle, gelegen tussen de Broekse straat en de banwetering.⁷¹ Willem van Gent doet op 14 oktober 1410 afstand ten behoeve van Boudijn Kuyst Aerts Kuysten van Gent van zijn recht op het goed zoals hiervoor genoemd.⁷² Op 26 oktober 1415 toont Willem die Momber aan dat hij rechten bezit op een hofstede en opstallen met 4½ morgen land in Babyloniënbroek, gelegen tussen de Broekse straat en de dwarswetering, dat nu in bezit is van Boudijn Kuyst uten Broek, en verklaart dat het geen leengoed is.⁷³ Op dezelfde dag oorkonden de schepenen van Heusden dat Willem die Momber zich heeft laten richten aan een hofstede en opstellen met 3½ morgen land, in gebruik bij Boudijn Kuyst uten Broeke, in de ban van Babyloniënbroek, gelegen tussen de Broekse straat en de dwarswetering, en dit goed vervolgens heeft verkocht aan Wouter Aerntsz., en dat Wouter het goed weer heeft overgedragen aan Willem tegen een pacht van 2 mud tarwe.⁷⁴

Op 7 november 1415 heeft heer Yngram Roempot, kanunnik van Berne, aan het convent van Berne opgedragen een pacht van 2 mud tarwe, die Boudijn Kuyst Aerntsz. van Gent moest betalen uit een hofstede en opstallen met 3½ morgen land.⁷⁵ Op dezelfde dag

⁶⁶ Kort, Leenkamer Hertog van Brabant-1 (2001), blz. 178 (leen 5).

⁶⁷ Kort, Leenkamer Altena-2 (1996), blz. 14 (leen 114).

⁶⁸ Van Bavel, Oorkonden Berne-I, regist no. 323, d.d. 14-11-1366 (zie: bijlage X).

⁶⁹ Van Bavel, Oorkonden Berne-I, regist no. 437, d.d. 25-9-1387 (zie: bijlage X).

⁷⁰ Kort, Leenkamer Altena-2 (1996), blz. 14 (leen 114). In de reeks beleningen is een belening op 7-6-1407 opgenomen die daar mijns inziens niet onder thuis hoort.

⁷¹ Van Bavel, Oorkonden Berne-II, regist no. 552, d.d. 29-5-1410 (zie: bijlage X).

⁷² Van Bavel, Oorkonden Berne-II, regist no. 554, d.d. 14-10-1410 (zie: bijlage X).

⁷³ Van Bavel, Oorkonden Berne-II, regist no. 571, d.d. 26-10-1415 (zie: bijlage X).

⁷⁴ Van Bavel, Oorkonden Berne-II, regist no. 572, d.d. 26-10-1415.

⁷⁵ Van Bavel, Oorkonden Berne-II, regist no. 575, d.d. 7-11-1415 (zie: bijlage X).

heeft Boudijn Kuyst van Gent opgedragen aan heer Yngram Roempot, kanunnik van Berne, een hofstede en opstallen met 3½ morgen land in de ban van Babyloënbroek, gelegen tussen Gerrit van de Wiele en Boudijn Kuyst enerzijds en Boudijn Kuyst en Gerrit van Wioldrecht Aertsz. van Gent anderzijds, strekkende van de Broekse straat en de dwarswetering, waarbij tevens Willem die Momber afstand heeft gedaan van zijn recht hierop, waarna heer Yngram dit goed weer aan Boudijn Kuyst heeft overgedragen tegen een erfpacht van 2 mud tarwe per jaar.⁷⁶

2. *Willem van Gent (Willem die Momber)*, verm. rentmeester en drost van Altena (1407), vermeld 1410.
3. *Lijsbeth (van Gent)*, tr. *Herman Spiegel*.

Uit dit huwelijk:

1. *Aernt van Gent Herman Spiegelsz.*, vermeld 1410.

III-c. *Peter van Giessen ('uyten Broeck')*,⁷⁷ vermeld 1329-1349, overl. voor 9 mei 1362, tr. *Salome (die Buser)*, vermeld 1349, dr. van Willem die Buser, genoemd in een belending van land in Muilkerk 8 oktober 1317,⁷⁸ en (...) (van der Eem).

Jan van den Zijl, ridder, baljuw van Zuidholland, oorkondt op 7 februari 1329 dat Boudijn Kuyst en Pieter van Giessen, zijn broer, hem betaald heeft vanwege een boete, die door 'die groote heemraet' is opgelegd op ieders eigendom, gelegen in het Land van Heusden, vanwege een sluis in de Maasdam.⁷⁹

Jan van Drongelen, ridder, heer van Eethen en Meeuwen, belooft op 13 mei 1349 dat hij aan Peter van Giessen, zijn leenman, dat het goed, dat hij van hem in leen hield, zal komen op de oudste zoon van de kinderen die hij bij Salome, zijn vrouw, heeft.⁸⁰

Op 9 mei 1362 verklaren Mr. Willem Petersz. van Giessen, Aernt van Gent, Jan van Veen, Boudijn van Gent, zijn broers, Aleid ende Coenegond, zijn zusters, met hun gekozen voogden, overgedragen te hebben vier morgen land, gelegen in 'Bartolomeus lant after IJden Kuijst', die van Peter van Giessen waren, belend aan de ene zijde Aernt van Gent voorschreven en aan de andere zijde Dirk van den Wiele, tot behoef van Gijsbrecht Both Petersz. van Giessen.⁸¹

Robbrecht van Wischel, ridder, ende Jan de Wilde, schepenen van Heusden, getuigen op 6 juni 1366 dat Aernt van der Merwede toezegde aan Aernt van Gent Peterszoon van Giessen en Jan van Veen, zijn broer, om de erfenis, zoals hij die met Aleid Petersdr. van Giessen verkregen heeft, onder het recht van Zuidholland zal blijven.⁸²

Uit dit huwelijk:

1. *Mr. Willem die Buser Petersz. van Giessen*, volgt IV-c.
2. *Aernt van Gent (van Giessen)*, volgt IV-d.

⁷⁶ Van Bavel, Oorkonden Berne-II, regest no. 576, d.d. 7-11-1415 (zie: bijlage X).

⁷⁷ Drossaers, Domeinraad I, blz. 107 (leen 299).

⁷⁸ Kort, Leenkamer Altena (1985), blz. 189 (leen 20).

⁷⁹ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 6, fol. 25, d.d. 7-2-1329 (1328, dinsdag na Onser Vrouwedach Lichtmisse). Toepassing paastijl.

⁸⁰ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 20, fol. 6, d.d. 13-5-1349 (zie: bijlage II).

⁸¹ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 17, fol. 32v, d.d. 9-5-1362 (zie: bijlage III).

⁸² HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 17, fol. 17v, d.d. 6-6-1366 (1366, Saterdag na Sint Bonifaes dach).

3. *Jan van Veen Petersz. van Giessen*, volgt IV-e.
4. *Boudewijn van Gent Petersz. van Giessen*, volgt IV-f.
5. *Gijsbert Both Petersz. van Giessen*, vermeld 1362, kanunnik van St. Pieter, testeert 18 maart 1382.

Op 18 maart 1382 testeert van ‘dominus Ghiselbertus Bot’, kanunnik van het Kapittel van St. Pieter, waarbij hij verschillende legaten vermaakt. Getuigen Johannes Both en Willem van Ghent.⁸³

6. *Aleid Petersdr. van Giessen*, vermeld 1362-1388, overl. na 4 november 1388, tr. (tussen 1362 en 1366) *Aernt (die Vriese) van der Merwede*,⁸⁴ vermeld 1366-1388, overl. na 4 november 1388, zn. Daniel IV van der Merwede en (...), verm. dr. van Aernt die Vriese.

Margriet van Almkerk, non in de abdij Rijnsburg, maakt op 12 november 1384 haar testament, waarin zij legaten verstrekt aan o.a. jonkvrouw Aleid, vrouw van Aernt van der Merwede, zuster van heer Willem die Buser, van ‘een lobbe sophier⁸⁵ ende een boec van Marien Magdalenen ende Maerten’.⁸⁶ In verband met het overlijden van enige in het voorgaande testament genoemde personen testeert zij opnieuw op 4 november 1388. Nu wordt bepaald zij dat jonkvrouw Aleid, vrouw van Aernt van der Merwede, zuster van heer Willem die Buser, zoals in het eerdere testament ‘enen lubben zophier ende een duuse boec van sinte Marien Magdalenen’ krijgt.⁸⁷

7. *Conigonda Petersdr. van Giessen (‘uyten Broeck’)*, vermeld 1362, tr. *Claes van Mallant heer Herbarensz van der Dussen*, beleend met een halve hoeve land, groot 10 morgen, 26 mei 1357,⁸⁸ zn. van Heer Herbaren van der Dussen, persoon van Muilkerk (1362).

Uit dit huwelijk:

1. *Claes van Mallant*, placht het leen van zijn vader te houden.
2. *Jan van Mallant Claesz.*, beleend met een halve hoeve land, groot 10 morgen, 31 maart 1395, deed opnieuw leenhulde 30 november 1404.

IV-c. *Heer Willem die Buser Petersz. van Giessen*, ‘restantmeijster’ (1379) en kanunnik Ten Dom (1379-1383), proost van Roermond en kanunnik Ten Dom (1392), domdeken (1396,⁸⁹ 1398), afgetreden als domdeken tussen 1398 en 1400,⁹⁰ kanunnik Ten Dom (1401-1413), genoemd in een belending van land in Kattenbroek 5 december 1412,⁹¹ testeert 22 februari 1413, vermeld 1362-1413, overl. 27 juni 1413.⁹²

⁸³ HUA, Kapittel Sint Pieter, inv.nr. 41-a-9, d.d. 18-3-1389. De oorkonde is in slechte staat en moeilijk leesbaar.

⁸⁴ B. de Keijzer, *Van der Merwede* (Emmen, 2020). Gepubliceerd op HoGenDa.

⁸⁵ Een stuk saffier.

⁸⁶ Het gaat hier ongetwijfeld om het verhaal van de *Bekeering van Maria Magdalena* (en Martha).

⁸⁷ Hüffer, *Abdij Rijnsburg-2*, no. 515, d.d. 4-11-1388.

⁸⁸ Drossaers, *Domeinraad I*, deel I-V, blz. 107 (leen 299).

⁸⁹ HUA, Van Buchel, Monumenta, blz. 54 (fol. 29v).

⁹⁰ HUA, Van Buchel, Inscriptionis, blz. 338 en 341. In 1401 komt hij weer voor als kanunnik, samen met zijn zoon Willem van Gent.

⁹¹ Kort, *Leenkamer Montfoort* (1982), blz. 360 (leen 146).

⁹² HUA, *Verzameling Van Buchel-Booth*, inv.nr. 9, fol. 15 (Necrologium Sint-Maarten te Utrecht): ‘Junius, 27, Anno 1413 ob: d.m^r Wilhelmus Buser, can.nr.’.

In het oudste cijnsregister van de Abdij Berne over het jaar 1376 komt de volgende post voor: ‘Berlicum. Idem Willem die Buser van een bepaald stuk land, gelegen voor zijn huis, en gehuurd voor 10 jaar, vanaf 1366. (Willem die Lodder, nu gehuurd eeuwig voor rogge).’⁹³

Op 7 november 1379 zegelt Willem die Buser, kanunnik Ten Dom en ‘restantmeijster’ van dat kapittel.⁹⁴ Willem, heer van Horne en Altena, beleent in 1382 heer Willem die Buser, kanunnik Ten Dom te Utrecht, met twee hoeven land met het ambacht daartoe behorende, gelegen in Muilkerk, waarvan de ene hoeve komen zal op Peter van Giessen, zijn zoon, en de andere hoeve op Salome, zijn dochter, ten overstaan van Claes Oem van Haestenberch, Brien van Weyborch, Aernt van Gent en Bouwen van Gent. Bezegeld door de Heer van Horne en Altena, Jan van Veen, Aernt- en Bouwen van Gent, alle drie met een wiel in hun zegel.⁹⁵

Afb. 2. Zegel van Willem die Buser (1383).⁹⁶
(*Het Utrechts Archief*)

Paulus van Haastrecht, ridder, erkent op 12 mei 1382 in huur ontvangen te hebben van de deken en het kapittel van Oudmunster te Utrecht een hoeve land, gelegen aan de Diefdijk, genaamd ‘Oudmunster-hoeve’ in zijn gerecht, belend boven de heer Van Vianen en beneden Paulus van Haastrecht met negen hoeven land, die hij in leen houdt van de Graaf van Holland. De oorkonde wordt op verzoek mede-bezegeld door Willem die Buser (afb. 2) en Ludolf van Middelwijk, kanunniken van Ten Dom.⁹⁷

Op 21 mei 1382 oorkondt Robbrecht van Drongelen, zoon van Jan van Eeten, drost in het land van Drongelen, en de burenen van Meeuwen, dat Jannes Lower opgedragen heeft aan broeder Tilman, prior, ten behoeve van het gemene convent een kamp land, geheten ‘Die Groete Hoek

⁹³ Van der Velden, Het oudste cijnsregister Abdij Berne, no. 460, blz. 95: ‘Berlichem. Item. Wilhelmus dictus Buser (15 solidos) (22 ...) de quadam pecia terre sita ante domum suam et conduxit ad 10 anno (13)66. (Willem die Lodder; sed conduxit perpetue pro siligine.)’.

⁹⁴ CBG, Collectie Muchart, kaart 79^M; met verwijzing naar zijn zegel aan charter inv.nr. 948 in het archief van het Kapittel Ten Dom. Dit charter heb ik niet teruggevonden.

⁹⁵ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 20, fol. 13-13v, d.d. 1382.

⁹⁶ Beschrijving: 1. omschrift: [niet te lezen]

2. kenmerken: rond, ca. - mm, - was, beschadigd.

3. zegelbeeld: een gotisch schild, gevat in een rondboogdriehoek geplaatst op een driehoek.

4. wapen: een wiel met in een schildhoek een leeuwenkop, gedeeltelijk gaande over een barensteel van vijf hangers, vergezeld van 5 staande blokjes, waarvan 2 links en 2 rechts langs de rand en 1 in de schildvoet.

5. bijzonderheden: vanwege de matige foto is het wapen moeilijk te lezen.

⁹⁷ HUA, Archief Kapittel Oudmunster, inv.nr. 1608-4, d.d. 12-5-1382.

of die Langhe Hoeke', gelegen in Meeuwen, belend o.a. heer Willem die Buser.⁹⁸ Bisschop Floris van Wevelinkhoven verkoopt met goedkeuring van de aartsbisschop van Keulen en de vijf kapittelen op 4 februari 1383 aan Willem die Buser en Richard van Oye, kanunniken van respectievelijk Ten Dom en Oudmunster, vier hoeven land op de 'Cleyne Coppen', gelegen in de parochie van St. Nicolaas te Utrecht, voor 1.624 oude schilden.⁹⁹ Willem die Buser en Johannes van Beusichem, kanunniken ten Dom, oorkonden op 16 maart 1383. Met het zegel van Willem Buser (gedeeltelijk te zien).¹⁰⁰

Hendrik, heer en burggraaf van Montfoort, verzoekt op 24 augustus 1386 bij notarieel procesverbaal van het generaal kapittel te Utrecht, landrecht of keizerrecht over de door bisschop Floris tegen hem ingebrachte en volgehouden beschuldiging van aanmatiging van de hoge heerlijkheid in Montfoort en in omliggende plaatsen, en weigert het voorstel van de domdeken, Willem die Buser, om het geschil ter berechting over te laten aan het generaal kapittel.¹⁰¹

Op 1 april 1392 blijkt heer Willem Buser, proost van Roermond en kanunnik Ten Dom te Utrecht, de 'edelhoeven', bestaande uit twee hoeven, met het ambacht, gelegen aan de Dussen in Muilkerk, in leen te houden.¹⁰² In 1396 blijkt heer Willem die Buser een zesde deel van de grove en smalle tienden in Sleeuwijk en Woudrichem in leen te houden van heer Paulus van Haastrecht.¹⁰³ Heer Willem Buser, deken Ten Tom te Utrecht, draagt op 24 juni 1398 de 'edelhoeven' over aan Aernt van Wijk Jansz.¹⁰⁴

Afb. 3. Zegel van Willem die Buser (1411).¹⁰⁵
(*Het Utrechts Archief*)

Op 16 december 1402 gaat Willem die Buser, kanunnik ten Dom, een overeenkomst aan met Johannes Egidius, 'cureit' van Geersdijk, om hun prebenden te ruilen.¹⁰⁶ De overeenkomst is

⁹⁸ Sanders, Kartuizerklooster, inv.nr. 157 (regist no. 248), d.d. 21-5-1382.

⁹⁹ Muller, Regesten Bisschoppen, regist no. 1057, d.d. 4-2-1383.

¹⁰⁰ HUA, Archief Kapittel Oudmunster, inv.nr. 1667-30, d.d. 16-3-1383.

¹⁰¹ Fruin e.a., Archief Montfoort, regist no. 140, d.d. 24-8-1386.

¹⁰² Kort, Leenkamer Altena (1985), blz. 187 (leen 15).

¹⁰³ Kort, Leenkamer Arkel-7 (1984), blz. 100 (leen 7).

¹⁰⁴ Kort, Leenkamer Altena (1985), blz. 187 (leen 15).

¹⁰⁵ Beschrijving: 1. omschrift: [niet te lezen]

2. kenmerken: rond, ca. - mm, zwarte was, zwaar beschadigd.

3. zegelbeeld: een gotisch schild, verm. bevat in een spitsboogvierhoek.

4. wapen: een wiel.

5. bijzonderheden: het zegel is zo zwaar beschadigd dat het niet te vergelijken valt met het zegel uit 1383, maar desondanks ziet het er naar uit dat het een ander zegel is.

¹⁰⁶ Heeringa, Kapittel Ten Dom, blz. 21; HUA, Archief Domkapittel, inv.nr. 86-1 en 86-2, d.d. 16-12-1402.

niet doorgedaan. Willem die Buser, kanunnik ten Dom, schenkt op 24 augustus 1408 aan de Regulieren te Utrecht twee stukken land, namelijk 1½ viertel in Linschoten en ½ viertel in Willeskoop, met de voorwaarde dat hij op dit land de lijftocht voor twee personen (geboren of ongeboren) zal mogen vestigen, en indien deze personen dood zijn dan zullen de twee percelen volledig eigendom zijn van de Regulieren.¹⁰⁷

Op 17 oktober 1411 schenkt Willem die Buser, kanunnik van de Dom, aan het kapittel Ten Dom 1.000 gulden uit zijn ‘claustraal’ huis en de opbrengst van zijn jaren van gratie. Met zijn zegel (afb. 3).¹⁰⁸

Op 22 februari 1413 testeert Wilhelmus Buser, kanunnik van Ten Dom. Genoemd o.a. ‘domina Aleydum, relictam quondam domini Wilhelmi de Cronenborch, militis, et Ghiselbertio de Ghent, consangeneus et familiare sua’.¹⁰⁹

Kinderen:

1. *Peter van Giessen*, vermeld 1382.
2. *Salome van Giessen*, vermeld 1382.
3. *Willem van Gent heer Willem Busersz.*, vermeld 1401,¹¹⁰ genoemd in een belending van land, gelegen in Babyloniënbroeks, 25 mei 1413.¹¹¹

IV-d. *Aernt van Gent (Giessen) Petersz. van Giessen*, vermeld 1362-1367, overl. voor 20 mei 1411, tr. *Justine Gerritsdr. van Wioldrecht*,¹¹² dr. van Gerrit van Wioldrecht, vermeld 1353.

Aernt van Giessen Petersz. van Giessen blijkt uit een ongedateerde leenakte 8 morgen, gelegen in ‘den Kijfcamp in het Broeck’, te bezitten. Na zijn overlijden te versterven op Jan, zijn zoon bij Justine Gerritsdr. van Wioldrecht.¹¹³

Gerrit van Nederveen en zijn broeder, Jan van Nederveen, verklaren op 6 maart 1367 dat Gerrit van Nederveen, voornoemd, verkocht heeft aan Aernt van Gent Petersz. van Giessen ‘wten Broecke’ een hoeve land, gelegen in ‘Weerthuserbroec’ op de oostzijde van de ‘Keteldoncker hoeve’, te houden in recht erflaan van de heer Van Horne en Van Altena.¹¹⁴

Kinderen:

1. *Jan van Gent*, vermeld als leenvolger, jong overleden.
2. *Gerrit van Wioldrecht*, beleend na dode van zijn vader met 8 morgen leenland, gelegen in ‘den Kijfcamp in het Broeck’ (ongedateerd), draagt over aan zijn broer 30 oktober 1412,¹¹⁵ genoemd in een belending 1415.¹¹⁶
3. *Gijsbert (Gijsbert Both) van Gent*, beleend na dode van zijn vader met 4 morgen land, gelegen Muilkerk, 20 mei 1411,¹¹⁷ beleend bij overdracht door zijn broer met 8 morgen

¹⁰⁷ HUA, BA II, inv.nr. 913-1, d.d. 24-8-1408 (zie: bijlage VIII).

¹⁰⁸ HUA, Archief Domkapittel, inv.nr. 2187, d.d. 17-10-1411.

¹⁰⁹ HUA, Archief Domkapittel, inv.nr. 228, d.d. 22-2-1413.

¹¹⁰ HUA, Van Buchel, Inscriptionis, blz. 341.

¹¹¹ Kort, Leenkamer Altena-1 (1995), leen 113.

¹¹² B. de Keijzer, *Van Strijen (Zevenbergen, Wioldrecht, Tolloyzen)* (Emmen, 2026). Gepubliceerd op HoGenDa.

¹¹³ Drossaers, Domeinraad I, blz. 9 (leen 23 en 24); Kort, Leenkamer Uitwijk (2006), blz. 281 (leen 2).

¹¹⁴ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 20, fol. 9v, d.d. 6-3-1367.

¹¹⁵ Drossaers, Domeinraad I, blz. 9 (leen 23 en 24); Kort, Leenkamer Uitwijk (2006), leen 2.

¹¹⁶ Van Bavel, Oorkonden Berne-II, regest no. 576, d.d. 7-11-1415 (zie: bijlage X).

¹¹⁷ Kort, Leenkamer Altena (1985), blz. 189-190 (leen 21).

leenland, gelegen in ‘den Kijfcamp in het Broeck’, 30 oktober 1412,¹¹⁸ overl. na 22 februari 1413.

IV-e. *Jan van Veen Petersz. van Giessen*, richter van Dussen-Muilkerk (1365),¹¹⁹ vermeld 1362-1395, overl. tussen 1395 en 1397, tr. *Lijsbet Jan Buissendr.*, vermeld 1383.

Op 16 mei 1362 verklaart Willem van der Merwede dat Jan van Veen Petersz. van Giessen geen nadeel zal ondervinden van zijn belofte voor hem een bedrag van 16 pond groot bij schepenaakte van Woudrichem te betalen.¹²⁰ Willem van Wieldrecht, ambachtsheer van Besoyen, scheldt op 17 mei 1363 Jan van Veen de pacht van 20 pond Vlaams voor land kwijt.¹²¹ Willem van Drongelen, heer van Eethen en Meeuwen, beleent op 28 september 1368 Jan van Veen Petersz. van Giessen, met een gedeelte van een hoeve land, gelegen in het land van Altena, in het gerecht van ‘Broeck’ (Babyloniëbroek).¹²²

Reinout van Brederode, heer van Gennepe, geeft op 5 december 1370 een machtiging aan Jan van Veen Petersz. van Ghiessen om al zijn renten in te vorderen en daarvan rekening en bewijs te doen.¹²³ Aernt van Drongelen belooft in 1375 Jan van Veen, zoon van Peter van Giessen, schadeloos te stellen voor 340 oude schilden waar hij borg voor hem is geworden vanwege zijnde een schuld aan Heer Robrecht van Rijnsoude, burggraaf van Montenaken.¹²⁴ Op 17 september 1375 geeft Hadewich van der Merwede, vrouwe van Drongelen, samen met Aernt van Drongelen, als voogd over haar kinderen, een machtiging aan Jan van Veen Petersz. van Giessen, haar rentmeester en neef, om haar zaken te behartigen.¹²⁵

Op 12 november 1376 geeft Arent van der Dussen, heer van Hage, een machtiging aan Jan van Veen Petersz. van Ghiessen.¹²⁶ In 1377 erkent Peter heer Wischaertsz. dat hij van Jan van Veen Petersz. van Giessen 200 pond Zwartens de Utrechtse plak als nu gaat voor groten gerekend, ontvangen te hebben van de zoen als geschiet is van de doodslag, die heer Willem van der Merwede, ridder, en zijn medestanders bij ongeval deden aan heer Dirk van Houweningen.¹²⁷

Willem van der Merwede, ridder, schenkt op 10 maart 1380 zijn neef, Jan van Veen Pietersz. van Giessen, 3 morgen land, gelegen ‘an die Dussen in ’t Smildenhoeve’, die ‘Alijt Pieter Kuust wijf, ende Lijsbet, haer suster, van mij houdende sijn tot eenen leen’, en de manschap van dit land.¹²⁸ Op 20 april 1383 wordt door Jan van der Zuidwinde, Heer Jansz., ridder, op verzoek van Jkvr. Lijsbeth Jan Buissendr. haar wettige echtgenoot Jan van Veen Pietersz. van Giessen, beleend voor zijn lijftocht met een blok tienden, gedeeltelijk gelegen in het ambacht Groot-Waspik en in het ambacht Raamsdonk.¹²⁹

¹¹⁸ Drossaers, Domeinraad I, blz. 9 (leen 23 en 24). Kort, Leenkamer Uitwijk (2006), leen 2.

¹¹⁹ Taxandria jrg. 47 (1940), blz. 307.

¹²⁰ Jaeger, Handschriften no. 505, d.d. 16-5-1362.

¹²¹ Jaeger, Handschriften no. 506, d.d. 17-5-1363.

¹²² Jaeger, Handschriften no. 507, d.d. 28-9-1368.

¹²³ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 17, fol. 32v, d.d. 5-12-1370 (zie: bijlage IV).

¹²⁴ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 17, fol. 35v, d.d. 1375.

¹²⁵ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 6, fol. 24v-25, d.d. 17-9-1375 (zie: bijlage V).

¹²⁶ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 20, fol. 5v, d.d. 12-11-1376 (zie: bijlage VI).

¹²⁷ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 20, fol. 6v, d.d. 1377.

¹²⁸ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 6, fol. 25, d.d. 10-3-1380; Jaeger, Handschriften no. 508, d.d. 10-3-1380; J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de heerlijkheid Dussen-Muilkerk, 1380-1771, in: Ons Voorgeslacht jrg. 31 (1976), blz. 131 (leen 1).

¹²⁹ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 20, fol. 9v-10, d.d. 20-4-1383 (zie: bijlage VII).

De richter en heemraden van Babyloniënbroek oorkonden op 8 januari 1395 dat Jan van Veen Petersz. van Giessen heeft overgedragen aan Maarten Jansz. ten behoeve van de deken en her kapittel van Ten Dom te Utrecht drie viertel van een hoeve land, geheten ‘die Bugghelemsche hoeve’, zijnde 15 morgen 3 hond land. Voorts belooft hij zijn broer, Aernt van Gent Petersz., en Jan van Giessen Petersz., die het land mede vrijwaren, schadeloos te houden.¹³⁰

Uit dit huwelijk:

1. *Peter van Giessen Jansz. van Veen*, richter van Babyloniënbroek (1394),¹³¹ beleend met de groot- en smaltiende in Babyloniënbroek, 25 februari 1398, vermeld 1398-1411, overl. tussen 25 januari 1411 en 13 maart 1415.

Jan van Drongelen, heer van Eethen en Meeuwen, krijgt in 1397 bij transport de helft van de tienden van Babyloniënbroek overgedragen van Pieter van Giessen.¹³²

Frederik van Blankenheim, bisschop van Utrecht, oorkondt op 25 februari 1398 dat heer Jan van Drongelen, ridder, heer van Eethen en Meeuwen, hem heeft opgedragen de helft van de groot- en smaltiende in Babyloniënbroek, waarvan de andere helft aan de abt van Sint Truiden toebehoort, waarna Pieter van Giessen ermee is beleend.¹³³ Jan van Drongelen, ridder, heer van Eethen en Meeuwen, beleent op 25 januari 1411 Pieter van Giessen Jansz. van Veen, met de goederen hem aanbestorven van zijn vader Jan van Veen.¹³⁴

Op 13 maart 1415 belooft Rutger Noydensz. van Andel en zijn vrouw, Aryt (sic!) Jansdr. van Veen, 60 gouden Engelse nobel en nog jaarlijks 6 nobel te betalen aan Jan Venedau Claesz. of aan een andere eventuele bezitter van de helft van de tiend van Babyloniënbroek, die afkomstig is van Pieter van Giessen Jansz. van Veen, en waarvan de andere helft toekomt aan het klooster Sint Truiden, voor het geval, dat hij deze rechtens moet afstaan.¹³⁵ Jan Venedau Claesz. belooft op 16 maart 1415 de abt en het convent van Sint Mariënkroon te Heusden ten eeuwigen dage te zullen vrijwaren voor schade van de kant van Pieter van Giessen Jansz. van Veen aan de tiende in Babyloniënbroek, welke Jan voorn. aan het convent verkocht heeft.¹³⁶

2. *Adriana (Adriaen) Jansdr. van Veen*, beleend na dode van haar broer met de halve tiende, groot en smal, in Babyloniënbroek 31 maart 1414, draagt het leen over 27 maart 1415,¹³⁷ beleend na dode van haar moeder met de tienden en manschap, die ‘Jan Buysse’ placht te houden, gelegen Groot-Waspik, 23 mei 1417,¹³⁸ tr. (voor 31 maart 1414) *Rutger Noydensz. van Andel*, vermeld 1414-1417.

¹³⁰ Korteweg, Rechtsbronnen no. 212, d.d. 8-1-1395; HUA, Archief Domkapittel inv.nr. 2010-1, d.d. 8-1-1396.

¹³¹ Korteweg, Rechtsbronnen no. 213, d.d. 4-2-1395; HUA, Archief Domkapittel inv.nr. 2010-2, d.d. 4-2-1396.

¹³² HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 171, blz. 610. Met verwijzing naar Prob.L.13, dat niet valt te herleiden naar de bron.

¹³³ Van Bavel, Heusdense Cisterciënzerkloosters, regest no. 236, d.d. 25-2-1398; Maris, Lenen Nedersticht, blz. 78 (leen 90).

¹³⁴ Jaeger, Handschriften no. 509, d.d. 25-1-1411.

¹³⁵ Van Bavel, Heusdense Cisterciënzerkloosters, regest no. 393, d.d. 15-3-1415.

¹³⁶ Van Bavel, Heusdense Cisterciënzerkloosters, regest no. 394, d.d. 16-3-1415.

¹³⁷ Maris, Lenen Nedersticht, blz. 78 (leen 90).

¹³⁸ Drossaers, Domeinraad I, deel I-V, blz. 171 (leen 490).

Afb. 4. Zegel van Rutger van Andel (1415).¹³⁹
(*Brabants Historisch Informatie Centrum*)

Op 15 maart 1415 oorkonden de schepenen van Heusden dat Rutger Noydensz. van Andel en zijn vrouw Aryt (Adriana) Jansdr. van Veen hebben beloofd te betalen 60 gouden Engelse nobel en nog 6 nobel jaarlijks aan Jan Venedau Claesz. of aan een andere eventuele bezitter van de helft van de tiende van Babyioniënbroek, die afkomstig is van Pieter van Giessen Jansz. van Veen, en waarvan de andere helft toekomt aan het klooster van Sint Truiden.¹⁴⁰ Vervolgens belooft Jan Venedau Claesz. een dag later, 16 maart, de abt en het convent van Sint Mariëncroon te Heusden ten eeuwige dage te zullen vrijwaren voor schade van de kant van Pieter van Giessen Jansz. van Veen aan de tiende in Babyioniënbroek, welke Jan voorn. aan het convent heeft verkocht.¹⁴¹

Rutger Noydensz. van Andel oorkondt op 25 maart 1415 dat hij beloofd heeft aan Jan Venedau Claesz. of aan de bezitter van de halve tiend in Babyioniënbroek tegenover Pieter van Giessen een waarborgsom van 60 Engelse nobels eens en nog jaarlijks 6 nobel en dat hij bij nalatigheid van betalen binnen 8 dagen met twee paarden en één knecht in een herberg in Heusden in leistung zal gaan.¹⁴² Met het aanhangend zegel van de oorkonder (afb. 4). Van hem is uit het zelfde jaar een zegel bekend en beschreven.¹⁴³

Bastaard:

2. *Herman*, vermeld 1368.¹⁴⁴

IV-f. *Boudijn van Gent Petersz. van Giessen*, vermeld 1362-1400, overl. na 29 november 1400, tr. (voor 22 april 1383) *Femeijn Emont Kuijstendr.*, beleend met 34 morgen land, gelegen in Herpt en Hedikhuizen, 22 april 1383 (hulde haar man),¹⁴⁵ overl. voor 29 november 1400.

Boudijn van Gent Petersz. van Giessen en Jan van Best Jansz. dragen op 27 maart 1370 over aan Beatrix van Dongen, weduwe van Roelof van Dalem, de helft van een huis en erf, gelegen

¹³⁹ Beschrijving: 1. omschrift: [niet te onderscheiden]

2. kenmerken: rond, ca. - mm, bruine was, gaaf.

3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een rondboogzeshoek geplaatst op een zeshoek.

4. wapen: een schildhoofd beladen met twee wielen, waartussen een ster.

5. bijzonderheden: het zegel is in plastic geseald.

¹⁴⁰ Van Bavel, Heusdense Cisterciënzerkloosters, regist no. 393, d.d. 15-3-1415.

¹⁴¹ Van Bavel, Heusdense Cisterciënzerkloosters, regist no. 394, d.d. 16-3-1415.

¹⁴² Van Bavel, Heusdense Cisterciënzerkloosters, regist no. 396, d.d. 25-3-1415. Oorspr. inv.nr. 169-L.

¹⁴³ Taxandria jrg. 8 (1901), blz. 234.

¹⁴⁴ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 171, blz. 610.

¹⁴⁵ Kort, Leenkamer Heusden (1997), blz. 414 (leen 95).

Geertruidberg, eertijds bewoond door Jan van Best, en 3½ pond, die toegepand zijn uit de andere helft.¹⁴⁶

De richter en heemraden in Babyioniënbroek oorkonden op 4 februari 1396 dat Boudijn van Gent Petersz. van Giessen, en jonkvrouw Scolastica, echtgenote van Aert van Wijk, overdragen aan Jan van Gent ten behoeve van de deken en het kapittel van Ten Dom te Utrecht een viertel van een hoeve land, genaamd 'die Bugghelems hoeve', zijnde 5 morgen 1 hond land, en beloven het land te vrijwaren.¹⁴⁷

Uit dit huwelijk

1. *Catharina Boudijnsdr. van Gent*, beleend na dode van haar moeder met 34 morgen land, gelegen in Herpt en Hedikhuizen, 29 november 1400 (hulde haar vader), opnieuw beleend 30 maart 1439 (hulde Vastaart van Giessen),¹⁴⁸ overl. voor 24 augustus 1455, tr. (...) *de Voogd*.

Uit dit huwelijk:

1. *Boudijn die Voogd*, beleend na dode van zijn moeder met 34 morgen land, gelegen in Herpt en Hedikhuizen, 24 augustus 1455.¹⁴⁹
2. *Emond(je) van Gent*, tr. (lijftocht 12 juni 1405) *Jan van Oudheusden*, beleend na dode van zijn vader met 10½ morgen land, gelegen in Oudheusden, 16 augustus 1384, draagt het leen over 2 juni 1408, resp. 20 januari 1416,¹⁵⁰ zn. van Gozewijn Jan Gozewijnsz. van Oudheusden.

¹⁴⁶ Drossaers, Domeinraad I, regist no. 669, d.d. 27-3-1370.

¹⁴⁷ Korteweg, Rechtsbronnen no. 213, d.d. 4-2-1395; HUA, Archief Domkapittel inv.nr. 2010-2, d.d. 4-2-1396.

¹⁴⁸ Kort, Leenkamer Heusden (1997), blz. 414 (leen 95).

¹⁴⁹ Kort, Leenkamer Heusden (1997), blz. 414 (leen 95).

¹⁵⁰ Kort, Leenkamer Heusden (1997), blz. 431 (leen 116).

Bijlagen

I. Afzien van wraakneming door 32 heren, d.d. 30-10-1270.¹⁵¹

‘dominum Robertum, dominum Henricum, fratres de Husden, et ipsorum liberos Arnoldum dictum Vtergaens, Nicholaum dictum Spirinc et Giselbertum de Houerithe, W., Arnoldum suum fratrem, Godefridum et Th. fratres de Gore, Walterum de Meerwic, Iohannem de Wisscel, Wilhelmum Diecbier et Iohannem fratrem suum, Arnoldum distum Kiwit, Marsilium, Wilhelmum et Henricum de Genderen fratres, Ricoldum de Hesewic, Balduinum dictum Cuest, Arnoldum, Wilhelmum, Iohannem fratres, Theodericum et Gibkinum fratres de Welle, Walterum dictum Baet et fratres suos Denkinium de Genderen, Arnoldum et Henricum de Vtwic, Lodewicum catellanum de Altena, Arnoldum de Kiuendael, Vastradam de Gycen, Iohannem de Woudrechem et Engelbertum dictum Smiet, proximos et consanguineos’

II. Belofte van vererving van leengoed, 13-5-1349.¹⁵²

Ic Jan van Drongelen, ridder, heer van Etten ende van Meeuwen, maken kenlic etc., dat ic verlooft hebbe Pieter van Ghiesen, minen man, dat ic sel verlijen ofte minen erfnamen Peters voorseit oudste sone sonder ene die hi na hem sal laten van sinen live, dat is te verstaen van dien kinderen die hij bij Salomee heeft, die sijn wijf nu ter tijt is, alsulc goet alse Peter voorschr. nu ter tijt van mi houdende is, in manieren dat den brieff tegenwoirdich begrijpt, die hij daarvan heeft. In kennisse der waerheit soe hebbe is Jan van Drongelen, ridder, desen brief open besegelt met minen segel. Ende hier over waren mine mannen Claes van Mallant heren Hidensone, Bouwen van Ghent Ernstensone ende Wouter Schoedelwaert, etc. Gegeven int jaer Ons Heeren 1349 op St. Servaesdaech.

III. Overdracht van 4 morgen land, d.d. 9-5-1362.¹⁵³

Wij Melis van Wilte ende Henric van Veen, schepenen in Heusden, tuijgen onder onse segelen, dat Mr. Willem Petersz. van Ghiessen, Aernt van Ghiessen, Jan van Veen, Boyden van Gheijnte, sijn broeders, Alijt ende Coengunt, sijne susteren, met horen gecoren momberen, hebben vertegen op vier morgen lants, leggende in Bartolomeus lant after IJden Kuijst, die Peters waren van Ghiessen, tusschen Aernt van Gheijnte voorschr., aen d’een sijde ende Diederic vanden Wijele aen d’ander zijde, tot Ghisebrechts Botten behoef Petersz. van Ghiessen, alse hem en geen rechte daer an te behouden. Gegeven int jaer ons Heren 1362 opten 9 in Meye.

IV. Jan van Veen krijgt mandaat om renten in te vorderen, 5-12-1370.¹⁵⁴

Ic Reynout van Brederode, heer van Ghenepe, die cond etc., dat ic machtich gemaect hebbe etc., Jan van Veen Petersoons van Ghiessen, alle mijne renten in te manen ende op te boeren die mij verschiene sullen tot St. Pieters misse in zulle naest comende, ende tot Bamisse daerna, welcke renten gelegen sijn tot Munsterkercke, tot Mulekercke, tot Houweningen, in Vorensaterweerd, de soghe tiende ende die hoeke tiende, in diere maniere, dat hi mi daer af goede rekeninge doen sal ende bewisinge. In orconde dezès briefs bezegelt met mijnen zegel. Gegeven int jaer ons heeren M.CCC. ende tseventich op Sinte Claes avont.

V. Hadewich van der Merwede, vrouwe van Drongelen, geeft procuratie af, d.d. 17-9-1375.¹⁵⁵

¹⁵¹ OHZ III no. 1535, d.d. 30-10-1270.

¹⁵² HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 20, fol. 6, d.d. 13-5-1349.

¹⁵³ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 17, fol. 32v, d.d. 9-5-1362.

¹⁵⁴ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 32v, d.d. 5-12-1370.

¹⁵⁵ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 6, fol. 24v-25, d.d. 17-9-1375.

Wij Hadewich vander Merwede, vrouwe van Drongelen, ende Aernt van Drongelen, als voocht der kijnderen van Drongelen, doen cond ende kennelicken allen luden dat wij machtich gemaect hebben ende machtich maken Johan van Veene Pieters soone van Ghiessen, onsen neve, alle alsulck gelt ende ander goet als men ons schuldich is in te manen, ende op te heffen ende onse goede te verhuijren ende onse jaerscharen te vercopen, gelijcke off wijt selve waeren. Ende in onsen oirbaere te keeren nae sijne bester weeten. Ende ons goede rekeninge daer af te doen. Ende waert dat saecke dat hier eenige scort oft twist tusschen Johan van Veene voors. ende ons in geviel soo wes Jan van Veene voorn. seijde ende ten heyligen swoer daer mede sal hij van ons ende onsen erfgenamen quijte wesen ende voldaan hebben sonder anders ijct daer toe te doene. In oirconde desen brief besegelt met onsen segelen. Int jaer ons Heeren dusent driehondert vijf ende tseventich op St. Lambrechts dach.

VI. Jan van Veen krijgt een machtiging van Arent van der Dussen, d.d. 12-11-1376.¹⁵⁶

Wi Dideric van Spole Roelofsoen ende Gosen van Veen Jansz., scepenen tot Heusden, tugen onder onse segelen, dat her Aernt vander Dussen, heer van Haghe, mechtich maecte Janne van Veen Peterssoon van Ghiessen, te nemen met alle alsulcke scepenen brieven besegelt hij voor den scepenen brengt, die op heren Aernt vander Dussen voorschr. sprecken ende de hi mechtich is. Gegeven int jaer ons Heeren 1376, den woensdach na Sinte Mertijensdage inden Winter.

VII. Vestiging van de lijftocht voor Jan van Veen, d.d. 20-4-1383.¹⁵⁷

Jan vander Zuytwinde, Heer Janssone, ridder, kenne dat ic om bede wille Jkvr. Lijsbetten Jan Buissendr., Jans wittige wijf van Veen Pieters soons van Ghiessen, verlijt hebbe Jan van Veen tot sijne lijftochte een bloc tienden, gelegen met enen ende inden ambachte van groot Waspijc, ende metten anderen ende inden ambachte van Ramsdonc, daer Jans tiende van Zuytwinde Nemekens sone naest is oostwaerts inden ambacht van Groot Waspijc ende Jan Hollanders Rijke Jans soens tiende westwaerts inden ambachte van Ramsdonc, alsoe groot ende klein, etc. alsoe Beijken Nannekens soen te houden plach van Berwout vande Stapele etc. Hier waren over mine mannen als Henric Zuytwinde, mijn oem, ende Jan die Luggher. In orconde besegelt met mijnen segele. Gegeven int jaer ons Heren 1383 opten 20 April.

VIII. Willem die Buser, kanunnik ten Dom, schenkt 2 stukken land, d.d. 24-8-1408.¹⁵⁸

Wy brueder Egghaert die Jonghe, prior, ende tghemeen convent van den Regulieren tUtrecht, doen kont ende kenlic allen luden dat ons her Willam die Buser, canonic ten doem tUtrecht, ghegheven heeft anderhalven viertel lants houdende zes merghen ende anderhalf hont lants, die gheleghen siin inder heren gherecht van Oudemonster tUtrecht, in den kerspel van Linschoten, streckende wter Ysel aen Reyner-scoper lant, in eenre halven hoeven daer die Jonchere van Montfoerde leghet in den oversten viertel onghedeylet mit enen halven vertel daer boven, naest ghelant siin die heren van Oudemonster tUtrecht voerscreven ende beneden Jan die Bole, ende dese anderhalf viertel lants voerscreven heeft ghehuert op dese tyt Claes Brabant te Montfoerde tien jaer lanc, elken ghemeen merghen om enen Enghelschen nobel tsiaers, vrijs ghelts. Voert so bekennen wy prior ende convent voerscreven dat ons her Willam voerscreven heeft ghegheven enen halve viertel lants gheleghen in Willemscoep, onghedeilt inden nedersten viertel van eenre hoeven lants daer Claes Jacobs soen nv ter tijt op woent, daer boven naest ghelant is Claes Camerlinc mit Jacob Wouters soens kinderen in der selver halver hoeven ende beneden Jan Droem tUtrecht ende Jacob Claes soen mit eenre halver hoeven. Ende desen halven viertel lants voerscreven heft ghehuert Claes Camerlinc voerscreven erflic des jaers om seven quartier van enen Enghelschen nobel, vrijs ghelts, op enen verscienenden pacht. Ende want her Willam Buser, canonic voerscreven, dit voerghenoemde lant selver buten onsen cost betaelt heeft ende ons om Gods

¹⁵⁶ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 20, fol. 5v, d.d. 12-11-1376.

¹⁵⁷ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 20, fol. 9v-10, d.d. 20-4-1383.

¹⁵⁸ HUA, BA II, inv.nr. 913-1, d.d. 24-8-1408.

willen ghegheven so maken wi heren Willem voerscreven machtich mit desen tieghenwoerdighen brieve dat hi mit sinen opnene brieve doer desen brief ghesteken wanneer hi wil binnen sinen levenden live tween luden die op desen tijt gheboren siin of ongeboren hoer lijftocht gheven mach aen den erve voerscreven ende die sellent dan verwaren also langhe als sij leven buten onsen cost van allen onrade die daer op quaem ende verantwoordt mit gheesteliken of mit waerliken recht als of wijt selve waren buten onsen scade, ende des sellen wy hem onse opene brieve gheven of sijs behoeven daer sij in ghemachticht sellen wesen dit te doen. Ende wanneer die twe die aen desen goede ghelijftocht sellen wesen na inhout heren Willams voerscreven brieven beyde doot siin so sal dat erve vry comen weder aen onsen godshuse sonder yements wedersegghen van hore wegghen ende alle dinc sonder arghelist. In kennissen der waerheit so hebben wi prior ende convent voerscreven desen brief open bezeghelt mit onses convents zeghel. Ghegheven int jaer ons heren dusent vierhondert ende acht op Sente Bartholomeus dach.

IX. Getuigenis, ten overstaan van schepenen en gezworenen van Heusden, d.d. 18-4-1410.¹⁵⁹

Wij schepenen ende gesworen der stad van Heusden maken condt ende kennelijck allen heren, riddersen, steden, knechten ende allen goede luden, die desen tegenwoordighen brieve zeilen sien of horen lesen, dat voir onse gecomen sijn een deel van den oudsten ende van den vroetsten mannen ende geburen uyt vier parochie kercken, welcke prochie kercken naest omme geleghen sijn der heerlijkheijt van Nuekuijck, ende hier navolgende sijn. Inden eersten soe sijn voir ons gecomen die personen hier naegeschreven, wonachtich inder prochie van Vlijmen, dats te weten: Heijne Prijne, Wouter Prijne, Hendrick Ghijselmerssoen, Jan de Molener Brunings soen, Hendrick de Veer, Reyner Aernt IJuwijns soen, Willem Roelofs soen, Gherart Jans soen, Jan Oghe, Arent Diederics soen, Kobe Prijems soen, Wouter Aernts soen, Lodewijck Goderts soen, Willem Prijeme ende Wouter van Love. Voirder soe sijn voir ons gecomen die personen, wonachtich in der prochijen van Oudeheusden: Willem van Hedickhusen, Jan de Cortte, Aernt IJuwijn Bertouts soen, Jan Goeswijns soen, Jacob Mallants soen ende Jan van Drunen. Oock soe hebben voir ons geweest dese personen hier navolgende, wonende inder prochijen van Hedickhusen, item Jan Naeijden soen, Peter Corstiaens soen, Jan Roeloffs soen, Peter Hellingh ende Godert de Cortte. Mede soe hebben voir ons geweest dese personen hier nageschreven, wonachtich inder prochijen van Herpt, inden iersten Aernt Gheijnt Heijmans soen van Herpt, Gherart Doernken, Jan Jacobs soen ende Heyne Motten. Ende alle dese voirgenoemde personen hebben voir onse aenden heijlighen gehouden met opgerechten vingheren ende met gestaefden ede, dat sij nye en gewisten ofte gehoerde segghen, dat die stad van 's Hertogenbosche ennigher handtrechte oft ingebiedinghe oft pandinghe gehadden oft gekreghen inder heerlijkheijt van Nijekuijck, geleghen binnen den land van Heusden alle ommegeande, daar Boyden Kuyst van Wijck een rechten heer af is ende een vry heerlijkheijt op hem selven ende dat een yegelijck persoen aldaer vry is ende altois heeft geweest, van wat broken oft misdaet dat imandt gebroect oft misdaen mochte hebben, uyt wat heerenlande dat sij quamen ende dat die gebuere ende ondersaten, wonachtich inder selver heerlijkheijt van Nijekuijck, altois stille ende vry hebben geseten in allen oirloghe, dat geweest heeft tusschen onsen lieven genadighen heer van Hollandt, onsen lieven geduchtighen Hertoghe van Brabant ende den Hertoghe van Gelre ende Horen. Ende want allen dese voergenoemde pointen, gelijk voerscreven staen, voir onse claerlijcken ende openbaer ghetught sijn, soo hebben wij, in kennisse der waerheit, onsser stadts zeghele aen desen brieve gehanghen. Ghegeven int jaer ons Heren dusent vierhondert ende tiene opten achstienden dach in Aprille.

Naar een kopie, berustende in het archief van Postel en waaruit blijkt dat de oorspronkelijke oorkonde bezegeld was met het zegel van Heusden in groen was.

X. Opdracht van Boudijn Kuijst aan Ingram Roempot, d.d. 7-11-1415.¹⁶⁰

¹⁵⁹ Oorkonde meegedeeld door Th.Ing. Welvaarts en afgedrukt in het Tijdschrift voor Noordbrabantsche geschiedenis, taal- en letterkunde, jrg. 1, blz. 203.

¹⁶⁰ BHIC, Archief van de Abdij Berne (toegang 2092), inv.nr. III.F.36, d.d. 7-11-1415.

Wij Bernt vanden Wijele en Gheraert van Deventer, scepen in Huesden, tughen onder onse segele dat Boijdijs Kuijst Aernts soen van Gheijnt opdroeck Heer Yngram Roempot, Canonick tot Berne, een hoffsadt metter tijmmeringe die daer op steet ende vijftalven mergen lants, die daer t'eijnden aen gelegen zijn, liggende inden banne van Babijlonien broeck, tusschen Gheraet vanden Wijele ende Boijden Kuijst aen d'een zide, ende Boijden Kuijst ende Gheraet vanden Wijeldrecht Aernts soon van Gheijnt aen d'ander sijde, streckende vander Broeckscher straten totter dwersweteringe toe, ende verteech daer op tot Heer Yngram behoef voerscreven alsoe hem geen recht daer aen te behouden, ende gheloeffde hem dit voerscreven lant ende tijmmeringe altoes vrij te waren alsoe een eijgen true ende een volboden, ende alle voercommer af te doen die daer op is of comen mach van sijne wegen, dijen hij metten recht schuldich is af te doen.

Mede so verteech Willem die Momber op dese voerscreven hoffstat ende tijmmeringe metten vijftalven mergen lants tot behoeff Heer Yngram voerscreven alsoe hem gheen recht daer aen te behouden.

Mede is ons schepen voerscreven condich dat wij eenen schepenen brief ghesien hebben die ghemaect waert int jaer ons heeren doe men schreef viertienhondert ende vijfthiene tsaterdaechs na Sinte Severijns dach, daer Willem die Momber in is comen met cope van recht in alsulcken hoffstat metter tymmeringe die daer op steet ende in vijftalven mergen lants die daer t'eijnden ghelegen sijn alsoe Boijden Kuijst vten Broeck liggende heeft inden banne van Babijlonien broeck, tusschen Geraet vanden Wijele ende Boyden Kuijst voerscreven aen d'een zijde oestwaert ende Boyden Kuijst voerscreven ende Gheraet van Wijeldrecht Aernts soen van Gheijndt aen d'ander zide westwaert, streckende vander Broecksche straten totter dwersweteringe toe, des hem die Heere vanden lande een waer daer afghewijst is, alsoe verre alsoe die schepen wijser daer over sijn ent gheen leen en is, en mach ijemant met recht wederseggen.

Mede is ons schepen voerscreven condich dat wij eenen schepen brief gesien hebben die ghemaect waert int jaer ons Heeren doemen screef dertienhondert ende seven ende tachtentich swoensdaechs na Sinte Matheus dach, daer Aernt van Gheijnt Boyden Kuijsts soen wten Broeck, op droeck Boyden Kuijst, sijne soen, een stuck lants alsoe grote ende alsoe cleijne alst ghelegen is inden banne van Babylonien broeck after zijn huijse, tusschen Aernt leen goet van Gheijnt Boyden Kuijst soen aen d'een zijde ende Henrick den Ponincker van Meeuwen aen d'ander zijde, streckende vander straten ter Ban weteringe toe met dije slote ende weteringe, die daer metten recht toe hoeren, ende daer op verteech Aernt van Gheijnt voerscreven tot Boyden Kuijsts behoef, sijnen soens, als hem gheen recht daer aen te behouden.

Mede is ons schepen voerscreven condich dat wij twe schepen brief ghesien hebben den twien doer den anderen gesteken, daer den iersten af ghemaect waert int ier ons Heeren doemen schreef viertienhondert ende thien opten negen ende twintichsten dach in Meije, daer Aernt van Gheijnt Herman Spiegels soen in opgedragen heeft Willem van Gheijnt, zijnen oem, elf hont lants liggen inden banne van Babylonien broeck, in die hoeve daet Boyden Kuijst nu ter tyt op woent opten westeren walle, tusschen Aernt van Gheijnt Peters soens erfgenamen westwaert ende Boyden Kuijst oestwaert, streckende vander Broeckscher straten ter Ban weteringe toe, ende verteech daer op tot Willems behoef van Gehijnt voerscreven als hem geen recht daer aen te behouden. Den andere schepen brief waert gemaect int jaer ons Heeren doemen schreeff viertienhondert ende tien s'dijnsdachs na Sinte Victors dach, daer Willem van Gheijnt in opgedragen heeft Boyden Kuijst Aernts soen van Gheijnt den brief die met desen doersteken is met alle die voerwaerde die die brief begrijpt, ende verteech daer op tot Boyden Kuijst behoef voerscreven als hem gheen recht daer aen te behouden.

Mede is ons schepen voerscreven condich dat wij eenen schepene brief ghesien hebben die ghemaect waert int jaer ons Heeren doemen schreef dertienhondert ende ses ende sestich tsaterdaechs na Sinte Martijns dach inden Wynter, daer Jan Zegers soen van Outhuesden in heeft vertegen op twee mergen lants also groot ende cleijn alsoe gelegen zijn inden hoeffslach inden banne van Balylonien broeck after Aernts gesate Boyden Kuijst soen vten Broeck, tusschen Aernt van Gheijnt voerscreven oostwaert ende Aernt den Ponicker westwaert, streckende vanden dwersslote ter banweteringe toe, alsoe verre alst Bartraden, sijn wijve, aen bestorven zijn van Boyden Kuijst, haren vader, ende aen besterven mogen van Yde, hoerder moeder, tot Aernt behoef van Gheijnt Boyden Kuijsts soen vten Broeck, als hem geen recht daer aen te behouden.

Hierna is comen Heer Ingram voerscreven ende heeft desen voerscreven hoffstat, tijmmeringe ende erffnisse weder opgedragen Boyden Kuijst voerscreven tot eenen rechten erfpacht als over twee mudde goets weijts tsiaers erfelycken ende alle ier te gelden op Sinte Maertijns dach inden Wijnter.

Mede so heeft Boyden Kuijst voerscreven gheloeft heer Yngram voerscreven dat hij dese voerscreven hoffstat, tijmmeringe ende erfenisse altoes goet sal maken voer twee mudden goets weijts tsaers erffpachts als voerscreven staet. Ghegeven int iaer ons Heeren viertien hondert ende vijftiene op Sinte Wilborts dach.

In deze akte is een vidimus opgenomen van de volgende akten: (1) 26-10-1415 (regist no. 571), (2) 25-9-1387 (regist no. 437), (3) 29-5-1410 (regist 552), (4) 14-10-1410 (regist 554) en (5) 14-11-1366 (regist no. 323).

Verwijzingen naar gedrukte bronnen en literatuur

Corpus Sigillorum Neerlandicorum. *De Nederlandsche zegels tot 1300* ('s-Gravenhage, 1937-1940). [CSN]

H. van Bavel O. Praem, *Inventaris van het archief van de Heusdense Cisterciënzerkloosters Mariënkroon en Mariëndonk* ('s-Hertogenbosch, 1972). Rijskarchief in Noord-Brabant. Inventarisreeks nr. 10 [Heusdense Cisterciënzerkloosters]

H. van Bavel O. Praem, *Regestenboek van het archief van de Abdij van Berne 1134-1400* (Heeswijk, 1984). [Oorkonden Berne-I]

H. van Bavel O. Praem, *Regestenboek van het archief van de Abdij van Berne 1400-1500* (Heeswijk, 1990). [Oorkonden Berne-II]

A.F. van Beurden/F. Beelaerts van Blokland, *Het missale van de kerk te Wijk bij Heusden. Enige charters betreffende Almkerk. En een bijdrage tot de geschiedenis van het geslacht Spiering* (Roermond, 1906). [Missaal/Almkerk/Spiering]

H.P.H. Camps, *Oorkondenboek van Noord-Brabant tot 1312*. [OBNB]
Deel I-1 en I-2: De Meierij van 's-Hertogenbosch en de Heerlijkheid Gemert ('s-Gravenhage, 1979).

A.W.E. Dek, *Genealogie der graven van Holland* (Zaltbommel, 1969). [Graven van Holland]

S.W.A. Drossaers, *Het archief van de Nassauschen Domeinraad. Eerste deel* ('s-Gravenhage, 1948). Regestenlijst. [Domeinraad I]

S.W.A. Drossaers, *Het archief van de Nassause Domeinraad. Tweede deel* ('s-Gravenhage, 1955). Regestenlijst. [Domeinraad II]

R. Fruin Th.Az. en A. le Cosquino de Bussy, *Catalogus van het Archief der Heeren van Montfoort* (Utrecht, 1920). [Archief Montfoort]

K. Heeringa, *Inventaris van het archief van het Kapittel Ten Dom* (Utrecht, 1929). [Kapittel Ten Dom]

J.A. Jaeger, *Handschriften Derde Afdeling tot en met 1950* ('s-Gravenhage, 1968). [Handschriften]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Montfoort, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 37 (1982). [Leenkamer Montfoort]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Arkel in het land van Heusden en Altena, 1352-1648, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 39 (1984). [Leenkamer Arkel-7]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Altena, 1232-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 40 (1985). [Leenkamer Altena]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Hagestein in het Land van Heusden, 1262-1797, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 50 (1995). [Leenkamer Hagestein]

J.C. Kort, Lenen van de Hofstede Altena, 1232-1650, in: *Genealogische tijdschrift voor Midden- en West-Noord-Brabant en de Bommelerwaard* jrg. 19 (1995). [Leenkamer Altena-1].

J.C. Kort, Lenen van de Hofstede Altena, 1232-1650, in: *Genealogische tijdschrift voor Midden- en West-Noord-Brabant en de Bommelerwaard* jrg. 20 (1996). [Leenkamer Altena-2].

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Heusden, 1246-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 52 (1997). [Leenkamer Heusden]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hertog van Brabant in en bij het Land van Heusden, 1312-1645, in: *Genealogische tijdschrift voor Midden- en West-Noord-Brabant en de Bommelerwaard* jrg. 25 (2001). [Leenkamer Hertog van Brabant-1]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Uitwijk, 1337-1664, in: *Genealogische tijdschrift voor Midden- en West-Noord-Brabant en de Bommelerwaard* jrg. 30 (2006). [Leenkamer Uitwijk]

K.N. Korteweg, *Rechtsbronnen van Woudrichem en het Land van Altena*. Tweede stuk (Utrecht, 1948). [Rechtsbronnen]

A.J. Maris, *Repertorium op de Stichtse leenprotocollen uit het landsheerlijk tijdvak. I. De Nederstichtse leenacten (1394-1581)* ('s-Gravenhage, 1956). [Lenen Nedersticht]

Frans van Mieris, *Groot Charterboek der Graaven van Holland, van Zeeland en Heeren van Vriesland, beginnende Met de eerste en oudste Brieven van die Landstreeken, en eindigende met den dood van onze Gravinne, Vrouwe Jacoba van Beyere, in 4 delen* (Leyden, 1753-1756). [Van Mieris]

S. Muller Fz., *Regesten van het archief der Bisschoppen van Utrecht, 722-1528* (Utrecht, 1917). [Regesten Bisschoppen]

J.-Th. de Raadt, *Sceaux Armoriés des Pays-Bas et des Pays Avoisinants. Recueil historique et héraldique*. Deel I en II (Bruxelles, 1898), deel III (1900), deel IV (1901). [Sceaux Armoriés]

J.G.M. Sanders, *Karthuizerklooster 'Het Hollandse Huis'* ('s-Hertogenbosch, 1984). Inventarisreeks nr. 34 Rijksarchief Noord-Brabant [Kartuizerklooster]

G.M. van der Velden O. Praem, *Het oudste cijnsregister van de Abdij Berne uit 1376* ('s-Hertogenbosch, 1982). [Cijnsregister Berne 1376]

G. van der Velden, *Het necrologium van Arnold van Vesseem uit 1574* (Abdij Berne, 1986). [Necrologium]

Internet

Registers van de Hollandse grafelijkheid, 1299-1345. Bewerking van ruim 3.500 oorkonden openbaar te raadplegen op de website van het Huygens ING (www.huygens.knaw.nl).

Repertoria op de leenkamers. Alle bewerkingen (repertoria) van leenkamers, ook de niet gepubliceerde, zijn voor iedereen openbaar te raadplegen op de Hollandse Genealogische Databank (www.hogenda.nl).

Afkortingen

BHIC	Brabants Historisch Informatie Centrum
HUA	Het Utrechts Archief
NA	Nationaal Archief